

**Zawieszenie działalności Spółdzielczego Banku Rzemiosła i Rolnictwa
w Wołominie oraz wystąpienie z wnioskiem o ogłoszenie upadłości banku**

Komisja Nadzoru Finansowego (KNF) jednogłośnie zawiesiła z dniem 21 listopada 2015 r. działalność **Spółdzielczego Banku Rzemiosła i Rolnictwa w Wołominie (SBRzR)** oraz postanowiła wystąpić do właściwego sądu z wnioskiem o ogłoszenie upadłości tego banku spółdzielczego.

Ustawowy obowiązek wydania decyzji na podstawie art. 158 ust. 1 *ustawy Prawo bankowe* jest związany z faktem, że aktywa banku spółdzielczego nie wystarczają na zaspokojenie jego zobowiązań. Zgłoszenie wniosku o upadłość wynika z faktu, że w wyznaczonym przez Komisję terminie nie zgłosił się żaden bank gotowy uczestniczyć w procesie przejęcia SBRzR.

Statutowe władze SBRzR funkcjonujące do czasu wprowadzenia zarządu komisarycznego dopuściły się nieprawidłowości w zarządzaniu ryzykiem kredytowym ujawnionych przez inspekcje KNF. Nieprawidłowości te znalazły odzwierciedlenie w zawiadomieniu o podejrzeniu popełnienia przestępstwa złożonym przez KNF w dniu 23 marca 2015 r. do prokuratury, tj. organu dysponującego – w odróżnieniu od KNF – uprawnieniami dochodzeniowo–śledczymi. Postępowanie karne w sprawie SBRzR jest prowadzone przez Prokuraturę Apelacyjną w Warszawie – sygnatura akt AP VI Ds. 41/15.

KNF po odrzuceniu programu postępowania naprawczego opracowanego przez zarząd banku, z dniem 11 sierpnia 2015 r. ustanowiła w SBRzR zarząd komisaryczny. W przygotowanym programie poprzedni zarząd ukrył występujące w banku ryzyko i nie

przedstawił adekwatnych środków zaradczych, mogących wpłynąć na trwałą poprawę sytuacji ekonomiczno–finansowej banku. Jednocześnie sprawozdawczość przekazywana do KNF przez poprzedni zarząd SBRzR nie odzwierciedlała rzeczywistej sytuacji banku, a opinie biegłych rewidentów badających sprawozdania finansowe SBRzR za 2013 r. i 2014 r. nie zawierały zastrzeżeń co do prawidłowości przygotowanych przez władze banku sprawozdań finansowych.

Według ostatniego sprawozdania miesięcznego przekazanego przez poprzedni zarząd SBRzR do KNF, na koniec czerwca 2015 r. bank miał wykazywać łączny współczynnik kapitałowy na poziomie 12,44%, fundusze własne na poziomie 408,6 mln złotych oraz dodatni wynik finansowy za I półrocze 2015 r. na poziomie 9,2 mln złotych.

Zarząd komisaryczny SBRzR, wykonując decyzję KNF, sporządził sprawozdanie (historyczną informację finansową banku) według stanu na dzień 10 sierpnia 2015 r. (tj. na dzień poprzedzający ustanowienie zarządu komisarycznego) i poddał ją badaniu przez biegłego rewidenta. Z ustaleń zarządu komisarycznego wynika, że bilans banku wykazywał na dzień 10 sierpnia 2015 r. ujemne kapitały własne oraz odpisy na należności od sektora niefinansowego w wysokości około 1,44 mld złotych (wartość wszystkich należności od sektora niefinansowego wyniosła około 2,8 mld złotych). Poprzedni zarząd SBRzR dopuścił do nadmiernej koncentracji kredytów, nie ujawniał pośrednich powiązań pomiędzy finansowanymi przez bank kredytobiorcami i przyjmował jako podstawę pomniejszeń podstawy tworzenia koniecznych rezerw na pokrycie ryzyka kredytowego nieadekwatne zabezpieczenia. Skala koniecznych odpisów spowodowała, że wskutek ich utworzenia aktywa banku spółdzielczego nie wystarczają na pokrycie jego zobowiązań, co oznacza, że w świetle obowiązujących przepisów prawa SBRzR posiada głęboko ujemne fundusze własne i jest niewypłacalny. Informacja na temat wyników analizy została przez zarząd komisaryczny SBRzR, jako emitenta obligacji notowanych na rynku Catalyst,

podana do publicznej wiadomości raportem bieżącym nr 7/2015 w dniu 12 listopada 2015 r., niezwłocznie po otrzymaniu opinii biegłego rewidenta.

Biorąc pod uwagę zweryfikowane wyniki finansowe banku, w dniu 13 listopada 2015 r. KNF ogłosiła, że do dnia 19 listopada 2015 r. mogą zgłaszać się banki zainteresowane udziałem w procesie sanacji SBRzR. W uzgodnieniu z zarządem komisarycznym dwa banki zapoznały się z sytuacją finansową SBRzR, ale ostatecznie żaden bank nie odpowiedział na ogłoszenie KNF. W tej sytuacji nie jest możliwe przejęcie SBRzR przez inny bank.

SBRzR podlegał obowiązkowi zrzeszenia w strukturze zrzeszenia Banku Polskiej Spółdzielczości SA (Banku BPS). Zgodnie z art. 19 *ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających*, bank zrzeszający kontroluje zgodność działalności zrzeszonych banków spółdzielczych z postanowieniami umowy zrzeszenia, przepisami prawa i statutami, a w uzasadnionych przypadkach występuje do KNF o zastosowanie środków nadzorczych. W przypadku SBRzR bank zrzeszający, tj. Bank BPS, nie wnioskował do KNF o zastosowanie środków nadzorczych. Po ustanowieniu zarządu komisarycznego bank zrzeszający, jak i będąca ciałem opiniodawczym rada zrzeszenia, konsekwentnie odmawiały udzielenia SBRzR finansowego wsparcia restrukturyzacji. Ponadto, w przypadku SBRzR niewystarczająca okazała się kontrola właścicielska, w szczególności ze strony rady nadzorczej oraz członków spółdzielni.

W zaistniałej sytuacji jedynym rozwiązaniem wynikającym z przepisów prawa i standardów unijnych stało się zawieszenie działalności SBRzR oraz wystąpienie przez KNF do sądu z wnioskiem o ogłoszenie upadłości niewypłacalnego banku spółdzielczego,

co stanowi formalną przesłankę do **uruchomienia wypłat** środków gwarantowanych z **Bankowego Funduszu Gwarancyjnego (BFG)**.

Ujawniona w wyniku działań nadzorczych sytuacja finansowa SBRzR była systematycznie, w miarę dokonywania ustaleń, omawiana na posiedzeniach Komitetu Stabilności Finansowej (KSF), w skład którego oprócz Przewodniczącego KNF, wchodzi: Minister Finansów, Prezes Narodowego Banku Polskiego (NBP) i Prezes Bankowego Funduszu Gwarancyjnego (BFG).

Zgodnie z *ustawą o BFG*, gwarantowane środki są wypłacane przez BFG w terminie 20 dni roboczych liczonych od dnia złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości banku spółdzielczego. W całości gwarantowane są przez BFG depozyty łącznie do równowartości w złotych 100 000 euro, niezależnie od liczby rachunków posiadanych przez deponenta w danym banku. W przypadku rachunku wspólnego każdemu ze współposiadaczy przysługuje odrębny limit środków gwarantowanych.

Szczegółowe informacje na temat systemu gwarantowania depozytów są dostępne w [serwisie internetowym BFG](#).

W ocenie KNF czynnikiem wspierającym w najbliższej przyszłości bezpieczeństwo i stabilność banków spółdzielczych jest powstanie przy zrzeczeniach, w oparciu o *ustawę z dnia 25 czerwca 2015 r. o zmianie ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających oraz niektórych innych ustaw*, systemów ochrony instytucjonalnej (IPS), co w szczególności pozwoli na zwiększenie efektywności wewnętrznych systemów kontroli wewnętrznej oraz systemów jednolitego zarządzania ryzykiem kredytowym przez wszystkich członków zrzeszenia.